

આઝાદી પછી દેશની પ્રજાથી એક મોટી ભૂલ થઈ ગઈ છે. લગભગ તમામ ભાષાના લોકોએ પોતાની માતૃભાષાને છેલ્લે દીધો છે. બધીય પ્રાંતીય ભાષાની લગભગ એકસમાન પરિસ્થિતિ છે. માતૃભાષામાં ચાલતી શાળાઓ બંધ થાય છે અને અંગ્રેજી માધ્યમની શાળાઓ વધુ ને વધુ શરૂ થાય છે. નથી કોઈ રાજકીય શાણપણ દેખાતું કે નથી આ અંગેની કોઈ સામાજિક જાગૃતિ દેખાતી. ભાષાનું ભૂંસાવું સંસ્કૃતિના ભૂંસાવા બરાબર છે. એ વાતથી સૌ કોઈ વાકેફ છે છતાં આમ કેમ ? આ માટે સાહિત્યકારો, શિક્ષકો, ભણેલાંઓને, નહિ ભણેલાઓ સૌ કોઈ જવાબદાર છે. પરિષદે આ અન્વયે એક ‘માતૃભાષા સંવર્ધન કેન્દ્ર’ નામે વિભાગ જ શરૂ કરી દીધો છે.

આપણા કલંકની પરાકાષ્ટા તો હમણાં વલ્લભવિદ્યાનગરમાં ઘટી. ત્યાંની યુનિ.એ નક્કી કરી દીધું કે પીએચ.ડી.ના શોધનિબંધો માત્ર અંગ્રેજીમાં લખાયેલા જ સ્વીકારવામાં આવશે !!! એક જ નિર્ણયે આપણી પ્રજાની લાજ લઈ લીધી છે. ત્યાંના, અહીંના સાહિત્યકારો, શિક્ષણવિદો, કેળવણીકારો, શિક્ષકો નિવંત જવે છે ! આ તો માતૃભાષાની લાજ લૂંટાય અને આપણે નિરાંતે જોયા કરીએ છીએ.

ભાષાના પ્રશ્નોના અંતર્ગત કાયદાકીય કાર્યવાહી કરવા માટે પહેલ કરી છે. ખાસ તો મહાદેવભાઈ દેસાઈ પરિષદ વતીથી વધુ સક્રિયતા દાખવે છે એનો આનંદ છે.

આજે રાષ્ટ્રીય, આંતરરાષ્ટ્રીય કવિસંમેલનોમાં સૌથી વધુ જાણીતા ગુજરાતી કવિ દિલીપ ઝવેરી છે. એમના દ્વારા ગુજરાતી કવિતા, સાહિત્ય, દેશમાં અને પરદેશમાં વહેતું થયું છે. એમનો આપણે આ સંદર્ભે આભાર માનવો જ રહ્યો. હમણાં ત્રિવેન્દ્રમમાં એક આતું આંતરરાષ્ટ્રીય કવિસંમેલન રતિ સક્સેનાની ‘ક્રિત્યા’ નામની સંસ્થા દ્વારા યોજવામાં આવ્યું. દિલીપ ઝવેરીના પરિચયોના પ્રતાપે હું અને કવિ હર્ષદ ત્રિવેદીએ આ સંમેલનમાં ભાગ લીધો. લગભગ ૨૨ દેશોના કવિઓ ઉપસ્થિત રહ્યા હતા. સૌ કોઈએ પોતાની માતૃભાષામાં જ કાવ્યપઠન કરેલું ! પઠન સાથોસાથ અંગ્રેજી અને મલયાલમ ભાષામાંય એનું પઠન થતું જેથી ઉપસ્થિત સૌ કોઈ કાવ્ય માણી શકે.

આ દરમિયાન, ત્યાંના પ્રસિદ્ધ કવિ કે. સચ્ચિદાનંદની મદદથી ત્રિવેન્દ્રમ પાસેના એક ગામના પુસ્તકાલયની મુલાકાત ગોઠવવામાં આવી. લગભગ ૧૫ હજાર પુસ્તકોનું સઘડ પુસ્તકાલય જોઈ દંગ રહી ગયાં. આ નાનકડા પુ.ના ૨૦૦૦ ગ્રાહકો છે. પુસ્તકાલય કોમ્પ્યુટરાઈઝ્ડ છે. સોફ્ટવેર ત્યાંના લોકોએ જ તૈયાર કરેલું છે. વેરબેઠાં ઈન્ટરનેટની મદદથી પુસ્તક પુસ્તકાલયમાં છે કે નહીં એની માહિતી આપલે થાય છે. પુસ્તકાલયમાં મોટાભાગનાં સામયિકો કોઈ ને કોઈના સૌજન્યથી આવે છે. આ પુસ્તકાલય માત્ર પુસ્તકાલયની આપલે

પૂરતું જ કામ નથી કરતું પરંતુ ઉપરના માળે અનેક પ્રવૃત્તિથી ધમધમતું હતું. બાળશિક્ષણ, પ્રૌઢશિક્ષણ, પ્રાથમિક મેડિકલ સેન્ટર, બહેનો માટે સીવણવર્ગ, વિદ્યાર્થીઓને ઉચ્ચશિક્ષણની પ્રવેશપરીક્ષાઓ માટે માર્ગદર્શન-કેન્દ્ર, નાનીમોટી મિટિંગો અને સાહિત્યકારો, કલાકારોની સતત મુલાકાતોએ એને એક સમાજનું ધબકતું અંગ બનાવ્યું છે. કેરાલામાં આવાં હજારો પુસ્તકાલયો છે, જે મુખ્યત્વે લોકભાગીદારીથી કાર્યરત છે. આ આખા પુસ્તકાલયમાં એકમાત્ર કર્મચારી છે. નજીવો પગાર છે. પરંતુ એનો ઉત્સાહ અને ગામલોકોની સામેલગીરીથી આખું પુસ્તકાલય જીવંત અને ધબકતું લાગે છે.

વૈશ્વિકીકરણના લલચાવનારા પવનના કારણે આપણી પરંપરા અને ભાષા સૌથી વધુ ભોગ બની છે. કેરલના આ નાનકડા અનુભવે એક વાત સમજાઈ જો સમાજનો દરેક વર્ગ, ભાષા, સાહિત્ય અને સંસ્કૃતિ જોડે સક્રિય રીતે નહીં જોડાયેલો રહે તો આવનારા સમયમાં આપણે સૌ માત્ર ગ્રાહક અથવા પ્રોડક્ટ હોઈ જવું અને આપણા જ દેશમાં આપણે પરદેશી બની જઈશું. સક્રિય લોકભાગીદારીનું એક ઉત્તમ ઉદાહરણ પોતાની ભાષા પ્રત્યેકના અપ્રતિમ લગાવથી ત્યાંના લોકસમાજમાં જોવા મળ્યું. પંચાયત મળેલા ટેક્ષમાંથી ૨% જેટલો હિસ્સો આ માટે આપે છે, તો માર્કેટના એક નવા પુસ્તકનું વિમોચન સ્પેનિશ ભાષામાં અને મલયાલમ ભાષામાં સાથેસાથે થાય છે !

ગુજરાત, ગુજરાતી ભાષા કેરલનાં આ દૃષ્ટાંતોમાંથી કંઈ પ્રેરણા લે... લેશે જ. એવી અભિલાષા જીવતી છે એટલો રાજીપો... આ ક્ષણે... અસ્તુ.

પાક્ષિકી

‘પાક્ષિકી’ કાર્યક્રમ અંતર્ગત તા. ૧-૧૨-૨૦૧૧ના રોજ શ્રી જિજ્ઞેશ બ્રહ્મભટ્ટે ‘Without You’ વાર્તાનું પઠન કર્યું હતું. છૂટાછેડા લીધેલ પત્ની કાજલ મળે ત્યારે ભૂલની માફી માંગવી તેવી તૈયારી સાથે મયંક પુત્રીને મળવા તેની સ્કૂલે જાય છે. પુત્રી અને પત્ની મળે છે પણ માફી માંગવાની હિંમત ન ચાલતાં પુત્રીની સ્કૂલબેંગમાં મયંક ચિઠ્ઠી મૂકે છે. કાજલ કહે છે કે, હવે તે પુત્રી – માનુને નહીં મળી શકે. પોતે અન્ય સાથે સહજીવન શરૂ કરવા મુંબઈ જાય છે. અંતે મયંક ગુલાબી સ્કૂલબેંગને તાકી રહે તેવો અર્થપૂર્ણ અંત ધરાવતી ભાવનાત્મક વાર્તા સાંજને કરુણતાના રંગે રંગી ગઈ.

તા. ૧૫-૧૨-૨૦૧૧ના રોજ ‘પાક્ષિકી’ અંતર્ગત નારન બારૈયાએ ‘લીપ સ્લેપ’નું પઠન કર્યું હતું. જાહેરસભામાં પડેલ થપ્પડ પછીના અને પૂર્વના ઘટનાક્રમો પર પ્રકાશ ફેંકતી આ વાર્તાને સારો પ્રતિભાવ મળ્યો હતો. વાર્તાની વિષયવસ્તુને ટૂંકાવવાનાં સૂચનો થયાં હતાં. બેઠકમાં સર્વશ્રી દીવાન ઠાકોર, રાજેન્દ્ર પટેલ, પ્રફુલ્લ રાવલ, રાજુલ આઝાદ, દીના પંડ્યા, છાયા ત્રિવેદી, નયના ડેલીવાળા વગેરે વાર્તારસિકો ઉપસ્થિત રહ્યાં હતાં.

ગ્રંથ સાથે ગોઠડી

‘ગ્રંથ સાથે ગોઠડી’ કાર્યક્રમ અંતર્ગત તા. ૯-૧૨-૨૦૧૧ના રોજ શ્રી રાજેન્દ્ર પટેલે ગિરિરાજ કિશોરકૃત અને મોહન દાંડીકર-અનૂદિત ‘પહેલો ગિરમીટિયો’ નવલકથાનો આસ્વાદ

કરાવ્યો હતો. વક્તા શ્રી રાજેન્દ્ર પટેલે પુસ્તકનો આસ્વાદ કરાવતાં કહ્યું કે, આ પુસ્તકમાં ગાંધીચેતનાનું અનેરું સ્પંદન ઝિલાયું છે. આ નવલકથા ત્રણ પ્રવાહમાં ચાલે છે. (૧) ૧૮૮૩ પછીના મોહનદાસની કથા છે. (૨) વચ્ચે વચ્ચે ભૂતકાળની મોહનદાસની વાતો છે. (૩) ગાંધીવિચારના ઈતિહાસકાર એક સ્થળકાળને ચીંધે છે. આ ઉપરાંત તેમણે નવલકથામાં આવતા પ્રસંગોની રસપ્રદ રીતે ચર્ચા કરી હતી. ૧૮૮૩થી ૧૯૧૫ સુધીના ગાંધીજીના જીવન-આધારિત નવલકથાની વિશેષતા તેમણે ચીંધી આપી હતી. જેમાં ગાંધીજીએ પોતાના અન્યાય સામે નહિ, પણ બીજાના અન્યાય સામે સત્યાગ્રહ કર્યા છે. તો એક પુસ્તક ‘અન ટુ ધ લાસ્ટ’થી તેમના જીવનમાં કેવા વળાંકો આવ્યા અને મોહનદાસમાંથી મહાત્મા કેવી રીતે બન્યા તેની સરસ ચર્ચા કરી હતી. સર્વશ્રી હરીશ ખત્રી, ચંદુ મહેરિયા, લતા હીરાણી, નારણ બારૈયા વગેરે ઉપસ્થિત ભાવકોએ પ્રશ્નોત્તરી દરમિયાન કૃતિના વિવિધ પાસાની ચર્ચા કરી હતી. અંતમાં ઇતુભાઈ કુરકુટિયાએ સૌનો આભાર માન્યો હતો.

‘ગ્રંથ સાથે ગોઠડી’ કાર્યક્રમ અંતર્ગત તા. ૩-૧-૨૦૧૨ના રોજ શ્રી સુધાબહેન મહેતાએ અગાથા વોન ટ્રેપલિખિત આત્મકથા ‘ધ સાઉન્ડ ઓફ મ્યુઝિક’નો આસ્વાદ કરાવ્યો હતો. સુધાબહેન મહેતાએ પુસ્તકનો આસ્વાદ કરાવતાં અગાથાના પરિવારની ત્રણેક પેઢીઓથી ચાલતી મ્યુઝિક પરંપરાનો પરિચય કરાવ્યો હતો. જેમાં પિતા, મા, અપરમા, ભાઈઓ, પુત્ર-પૌત્રાદિની સંગીતક્ષેત્રે ઘડાયેલી કારકિર્દીનો પરિચય કરાવ્યો હતો અને તેમનાં કુટુંબીજનોએ વેઠેલી અનેક વિપરીત પરિસ્થિતિનો ચિતાર આપ્યો હતો. સર્વશ્રી દીવાન ઠાકોર, હરીશ ખત્રી, નયના ડેલીવાળા વગેરે ઉપસ્થિત ભાવકોએ પ્રશ્નોત્તરી કરીને પુસ્તકને વધુ આસ્વાદક બનાવ્યું હતું.

— ઇતુભાઈ કુરકુટિયા

અનુવાદ-અભિમુખતા

તા. ૧૩-૧૨-૨૦૧૧ના રોજ ‘અનુવાદ-અભિમુખતા’ની બેઠક શ્રી બિપીનભાઈ પટેલની ઉપસ્થિતિમાં મળી હતી. તેમણે હિમાંશી શેલતની વાર્તા ‘કિમત’નો અંગ્રેજી અનુવાદ ‘The Price’ મૂળ કૃતિ સાથે વાંચ્યો હતો. ઉપરાંત બે-ત્રણ અંગ્રેજી કાવ્યોના ગુજરાતી અનુવાદોનો તુલનાત્મક પરિચય આપ્યો હતો. આ વખતે ગુજરાતીમાંથી અંગ્રેજી અનુવાદનો પરિચય થયો, તે આ બેઠકની ઉપલબ્ધિ હતી.

‘અનુવાદ-અભિમુખતા’ કાર્યક્રમ અંતર્ગત તા. ૧૦-૧-૨૦૧૨ના રોજ ઉપસ્થિત ભાવકોને સ્વ-ભાષાંતરિત ફકરાઓ – એક અંગ્રેજીમાં અને એક હિન્દીમાં આપ્યા હતા. તેમાંથી ગુજરાતીમાં ભાષાંતર કરવાનું હતું. તેમાં ખૂબ સારી ચર્ચા થઈ, કારણ કે દરેક જણ પોતાની રીતે અનુવાદ કરી લાવ્યા હતા. અંગ્રેજી રૂઢિપ્રયોગ, હિન્દી શબ્દો તથા લખવાની રીત, વાક્યરચના વગેરે પર પણ સારી એવી ટીકા-ટિપ્પણ થઈ. આવો વધુ ને વધુ મહાવરો રહે તેવો હાજર રહેલી વ્યક્તિઓનો સૂર હતો.

— રૂપા શેઠ

સર્જક સાથે સંવાદ

તા. ૧૭-૧૨-૨૦૧૧ના રોજ 'સર્જક સાથે સંવાદ' કાર્યક્રમ-અંતર્ગત નવોદિત સર્જકોની કૃતિઓનું પઠન અને ચર્ચા થયાં હતાં. કાર્યક્રમમાં મીનાક્ષી ચંદ્રારાણાએ ગઝલ, ભારતી પ્રજાપતિએ ગીત, રાહુલ તુરીએ ગીત અને ગિરીશ પરમારે ગઝલની રજૂઆત કરી હતી. મનોજ દોશીએ પોતાની નવલકથાના એક પ્રકરણનું પઠન કર્યું હતું. રજૂઆતને અંતે સૌએ કૃતિ વધારે સારી બને તે અંગેનાં સૂચનો કર્યાં હતાં.

એનીબહેન સરૈયા લેખિકા પ્રોત્સાહન નિધિ

એનીબહેન સરૈયા લેખિકા પ્રોત્સાહન નિધિ-અંતર્ગત દર મહિનાના પ્રથમ સોમવારે બેઠક યોજાય છે. લેખિકાઓની આ બેઠકમાં સ્વરચિત કૃતિઓના પઠન ઉપરાંત વિવિધ વિષય પરની કૃતિઓના પઠન-આસ્વાદના કાર્યક્રમ યોજાય છે. આ સંદર્ભે તા. ૫-૧૨-૨૦૧૧ના રોજ ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ ખાતે બેઠક યોજાઈ હતી. આ બેઠકમાં સર્વશ્રી પ્રતિભા ઠક્કર - બે લઘુકથા, ઉર્વશી શાહ - વાર્તા, લીના ત્રિવેદી - કાવ્ય, રસીલા કડિયા - પ્રવાસ વર્ણન, સ્વાતિ મેઢ - લોકકથા-આધારિત વાર્તા, દીના પંડ્યા - વાર્તા અને ભારતી સોનીએ લઘુકથાનું પઠન કર્યું હતું. લેખિકાઓએ કૃતિ-આસ્વાદ-ચર્ચામાં ઉત્સાહથી ભાગ લીધો હતો.

- પ્રજ્ઞા પટેલ

જેલમાં વિશિષ્ટ સાહિત્યિક કાર્યક્રમ

ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ અને મહિલા આર્ટ્સ કોલેજ, નડિયાદના સંયુક્ત ઉપક્રમે નડિયાદની સબજેલમાં 'કાવ્યપઠન'નો એક સુંદર કાર્યક્રમ યોજાઈ ગયો. જેમાં યુ. ટી. એસ. મહિલા આર્ટ્સ કોલેજ, નડિયાદની ટી.વાય.બી.એ.માં મુખ્ય ગુજરાતી વિષયમાં અભ્યાસ કરતી વિદ્યાર્થિનીઓ સેજલ સોની, ઉષા જાદવ, આસેજાખાતુન સૈયદ, તરન્નુમ સિપિયા, સુપ્રિયા વાઘેલા, અંજના સાગઠીયા, હેમીક્ષા પરમાર, પ્રીતિ પરમાર, નીલમ મેકવાન, કેતકી ઝાલા વગેરેએ જેલના લગભગ ૨૦૦ જેટલા બંદીવાનો સમક્ષ ગુજરાતી ભાષાના કવિઓની કવિતાઓનું પઠન કર્યું હતું.

તા. ૧૮-૧૨-૨૦૧૧ના રોજ અમદાવાદ મધ્યસ્થ જેલમાં સંતવાણીનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. ગંગારામ વાઘેલાએ દુહા-છંદ અને ભજનની રજૂઆત કરી હતી. પાયલ વાઘેલાએ તથા જેલના બંદીવાનમિત્રો પ્રવીણ બારોટ, નરેન્દ્રસિંહ રાઠોડ, ભરત મારુએ ભજન લલકાર્યાં હતાં. રિધમમાં સર્વશ્રી જેકપ, રવિઉસ્તાદ (તબલાવાદક), સચીન ગોરીયા, જસુ સોલંકી (ઢોલક), ધનજીભાઈ બારોટ (બેન્જોવાદક), રમેશ વાઘેલા, ચંદુભાઈ વ્યાસ, મલ્હાર વાઘેલા (બાળકલાકાર) (મંજરાનાં માણિગર)એ સાથ આપ્યો હતો. જેલના અધિકારી સર્વશ્રી પારગીસાહેબ અને વણકરસાહેબની વિશેષ ઉપસ્થિતિમાં આ કાર્યક્રમ થયો હતો. કાર્યક્રમનું સંચાલન શ્રી મધુસૂદન પટેલે કર્યું હતું.

વડોદરા જેલમાં શ્રી નિવ્યાબહેન પટેલનાં સંચાલનમાં સર્વશ્રી પીયૂષ ઠક્કર, બ્રિજ

પાઠક, કાન્તિ માલસતરે કાવ્યપઠન અને વાર્તાપઠન કર્યાં હતાં.

મહેસાણા જિલ્લા જેલમાં શ્રી વિનાયક રાવલનાં સંચાલનમાં 'સર્જક સાથે સવાર' કાર્યક્રમમાં સર્વશ્રી મુસાફિર પાલનપુરી અને કેશુભાઈ પટેલે 'લા-મિઝરાએબલ' અને ઝવેરચંદ મેઘાણીની 'ભાઈ' વાર્તા વિશે વાર્તાલાપ કર્યો.

પોરબંદર ખાસ જેલમાં સર્વશ્રી વજુભાઈ પુનાણી, દિલરાજ મારુ, સુનીલ ભીમાણી, મહેન્દ્ર વાળા, શ્રીદેવ શિગરખીયા અને ધિમેશ થાનકી દ્વારા કવિસંમેલનનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું.

ગોંડલ સબજેલમાં તા. ૨૦-૧૨-૨૦૧૧ના રોજ મકરંદ દવેનાં પુસ્તકો 'સતકેરી વાણી' અને 'ભજનરસ' આસ્વાદનનો કાર્યક્રમ યોજાયો હતો.

સુરેન્દ્રનગર સબજેલમાં શ્રી ચંદ્રકાન્ત વ્યાસના સંચાલનમાં 'અસરકારક પ્રસંગોનું કથન' કાર્યક્રમમાં સર્વશ્રી રમેશ આચાર્ય, બકુલ દવે, બળવંત વ્યાસ, દેવાયતભાઈ ખવડ વગેરેએ અસરકારક પ્રસંગોની રજૂઆત કરી હતી.

ભાવનગર જિલ્લા જેલમાં શ્રી અજય પાઠકના સંચાલનમાં અને સર્વશ્રી ગુણવંત ઉપાધ્યાય, અરુણ દેસાણી, પરેશ સોલંકી, પરાજિત ડાભી, આર. ડી. ગોહિલની વિશેષ ઉપસ્થિતિમાં ભરતભાઈ નાવડીયા, જેલ અધિકારી, નાંદારિયા સાહેબ, જેલ સુપ્રિન્ટેન્ડન્ટ શેખસાહેબ તેમજ બંદીવાન કેશુભાઈ વાળા, નટુભાઈ દૂધરેજિયા, ભરતભાઈએ કાવ્યોનું પઠન કર્યું હતું.

— ગંગારામ વાઘેલા

હરીશ ત્રિવેદી સાથે સાહિત્યિક ગોષ્ઠિ

ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ અને રંગદ્વાર પ્રકાશનનાં સંયુક્ત ઉપક્રમે તા. ૮/૮/૧૦-૧૨-૨૦૧૧ના રોજ શ્રી રઘુવીર ચૌધરીના અધ્યક્ષસ્થાને શ્રી હરીશ ત્રિવેદી સાથે વાર્તાલાપનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. આ કાર્યક્રમમાં 'ગુજરાતી ડાયસ્પોરાનું લખાણ અને ગુજરાતી સાહિત્યમાં તેનું સ્થાન', 'ગુજરાતી લખાણ અને ખાસ કરીને ગુજરાતી મીડિયામાં ઈંગ્લિશ શબ્દોનો વધતો જતો ઉપયોગ' મુદ્દા પર ચર્ચા થઈ હતી. તથા હરીશ ત્રિવેદીના નાટક 'Exist-stance' વિશે શ્રી રજનીકુમાર પંડ્યાએ વક્તવ્ય આપ્યું હતું. શ્રી હરીશ ત્રિવેદીએ 'Exist-stance' નાટકના કેટલાક ફંકરાનું પઠન પણ કર્યું હતું. સાહિત્યકારો અને સાહિત્યરસિકો મોટી સંખ્યામાં ઉપસ્થિત રહ્યા હતા.

માધ્યમસેતુ

ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ-સંચાલિત 'માધ્યમસેતુ' અંતર્ગત તા. ૮-૧-૨૦૧૨ના રોજ 'આધુનિક પત્રકારત્વ સામેના પડકારો' વિષય પર શ્રી અજય ઉમટે વ્યાખ્યાન આપ્યું હતું. તેમણે પોતાના વક્તવ્યમાં કહ્યું કે, નવાં માધ્યમો આવતાં જૂનાં માધ્યમોનું મહત્ત્વ ઘટવાનું નથી. પરંતુ જૂનાં માધ્યમોએ નવું સ્વરૂપ ધારણ કરવું પડશે. કોઈ માધ્યમ સમય સાથે બદલાવાને બદલે 'હેરિટેજ' બની જાય તો ચાલે નહીં. 'પંચ' જેવાં અનેક પ્રકાશનો અત્યારે

હેરિટેજ જેવાં બની ગયાં છે. તેના વિશે માનપૂર્વક વાતો થાય છે, પણ બજારમાં તે ચાલતાં નથી. તેમણે કહ્યું કે નવા જમાનામાં ન્યૂઝનું કન્ટેન્ટ કોમોડિટી બની ગયું છે અને ઇન્ફોર્મેશનનું કરન્સીમાં રૂપાંતર થયું છે. ટકી રહેવાં અને પ્રગતિ કરનાર માધ્યમોએ આ સ્વીકારવું પડશે. તેમણે ઉર્મેયું કે માધ્યમોના આ સંક્રાન્તિકાળમાં ડિજિટલી નેટિવ અને ડિજિટલી ઇમિગ્રન્ટ એવી બે પેઢી એકસાથે કામ કરી રહી છે. બંને વચ્ચે સેતુ રચાય તે જરૂરી છે. તેમણે પોતાનું રિસર્ચ પેપર રજૂ કરીને સ્થાનિક તથા વૈશ્વિક માધ્યમોની સ્થિતિનો ચિતાર આપ્યો હતો. કાર્યક્રમમાં પત્રકારત્વના વિદ્યાર્થીઓ, પત્રકારમિત્રો અજય નાયક, પરેશ દવે, ભીખેશ ભટ્ટ, મહાદેવ મહેતા વગેરે તથા સર્વશ્રી ચિનુ મોદી, રતિલાલ બોરીસાગર, રાજેન્દ્ર પટેલ વગેરે ઉપસ્થિત રહ્યા હતા.

વિવિધ વ્યાખ્યાનમાળા

ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ તથા શિશુવિહાર, ભાવનગરના સંયુક્ત ઉપક્રમે યશવંત પંડ્યા વ્યાખ્યાનમાળા અંતર્ગત તા. ૩૦-૧૧-૨૦૧૧ના રોજ ભાવનગર ખાતે શ્રી ભરત યાજ્ઞિકે ‘મારી નાટ્યસર્જનયાત્રા : પહાડનું બાળક’ વિશે વ્યાખ્યાન આપ્યું હતું.

ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદના ઉપક્રમે અદિતિ પરિવાર વર્તુળ, મુન્દ્રાના સહયોગથી શ્રી વ્રજલાલ દવે (શૈક્ષણિક) વ્યાખ્યાનમાળા-અંતર્ગત ‘આવતી કાલના શિક્ષણના પડકારો’ વિશે શ્રી હરેશ ધોળકિયાએ શ્રી ભૂપેન્દ્રભાઈ મહેતાની અધ્યક્ષતામાં તા. ૩૧-૧-૨૦૧૨ના રોજ બી.એ.ફ. કોલેજ, મુંદ્રામાં પોતાનું વ્યાખ્યાન આપ્યું હતું.

ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ તથા પુરુષાર્થ શૈક્ષણિક સંકુલ, ભાણવડના સંયુક્ત ઉપક્રમે વિશ્વનાથ મગનલાલ ભટ્ટ વ્યાખ્યાનમાળા-અંતર્ગત તા. ૪-૧૨-૨૦૧૧ના રોજ ભાણવડ ખાતે શ્રી નરોત્તમ પલાણે ‘એકવીસમી સદીના પ્રથમ દાયકાનાં કાવ્યવહેણો’ વિશે વ્યાખ્યાન આપ્યું હતું. આ પ્રસંગે સર્વશ્રી નીતિન વડગામા, ડૉ. મનોજ જોશી, વિજય આશર, દેવ શિંગરખિયા અને દિલરાજ મારુએ કાવ્યપઠન પણ કર્યું હતું.

ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ તથા એન. એસ. પટેલ કોલેજ, આણંદના સંયુક્ત ઉપક્રમે તારાબહેન મંગળદાસ વ્યાખ્યાનમાળા-અંતર્ગત આણંદ ખાતે તા. ૧૨-૧૨-૨૦૧૧ના રોજ શ્રી સિલાસ પટેલિયાએ ‘એક પૂર્ણ અપૂર્ણ’ (લે. નીલા સત્યનારાયણ) વિશે વ્યાખ્યાન આપ્યું.

ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ તથા એન. એસ. પટેલ કોલેજ, આણંદના સંયુક્ત ઉપક્રમે ભક્તિપ્રસાદ મો. ત્રિવેદી (પત્રકારત્વ) વ્યાખ્યાનમાળા-અંતર્ગત તા. ૧૩-૧૨-૨૦૧૧ના રોજ શ્રી પ્રકાશ ન. શાહે ‘પત્રકાર ઉમાશંકર જોશી’ વિશે આણંદ ખાતે વ્યાખ્યાન આપ્યું હતું.

ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ તથા વિવેકાનંદ રિસર્ચ એન્ડ ટ્રેનિંગ ઇન્સ્ટિટ્યૂટ, માંડવી (કચ્છ)ના ઉપક્રમે ચંદ્રકાન્ત શેઠ-પ્રેરિત બાલમિત્ર વ્યાખ્યાનમાળા-અંતર્ગત ડૉ. દર્શના ધોળકિયાએ ‘સદાય સહુને વહાલા બકોર પટેલ અને શકરી પટલાણી’ વિશે તા. ૧૭-૧૨-૨૦૧૧ના રોજ માંડવી ખાતે વ્યાખ્યાન આપ્યું.

ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ તથા અંગ્રેજી ભવન, સૌરાષ્ટ્ર યુનિવર્સિટીના સંયુક્ત ઉપક્રમે

કે. બી. વ્યાસ વ્યાખ્યાનમાળા અંતર્ગત 'કૃતિસંરચનામાં પાઠ નિર્ણય' વિશે શ્રી રતિલાલ બોરીસાગરે કુલપતિશ્રી ડૉ. મહેન્દ્રભાઈ પાટલિયાની અધ્યક્ષતામાં તા. ૨૭-૧૨-૨૦૧૧ના રોજ રાજકોટ ખાતે વ્યાખ્યાન આપ્યું.

નવોદિત સર્જકોના પ્રથમ સર્જનાત્મક પુસ્તકનું પ્રકાશન

ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદના ક. લા. સ્વાધ્યાયમંદિર હસ્તક શ્રી બી. કે. મજૂમદાર ટ્રસ્ટ પ્રકાશનશ્રેણી અંતર્ગત નવોદિત સર્જકોના પ્રથમ સર્જનાત્મક પુસ્તકનું પ્રકાશન કરવામાં આવે છે. આથી જે નવોદિત લેખકો / લેખિકાઓનું એક પણ પુસ્તક પ્રગટ ન થયું હોય તેઓ આ શ્રેણીમાં પોતાના પ્રથમ સર્જનાત્મક પુસ્તકની હસ્તપ્રત મોકલી શકે છે. આ પુસ્તકની પૃષ્ઠમર્યાદા ૧૨૦થી ૧૫૦ની રહેશે. હસ્તપ્રતની ટાઈપકોપી મોકલવી. હસ્તપ્રત તા. ૩૦-૬-૨૦૧૨ સુધીમાં મોકલી આપવા વિનંતી. હસ્તપ્રત મોકલવાનું સરનામું - પ્રકાશન મંત્રીશ્રી, ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ, ગોવર્ધનભવન, આશ્રમમાર્ગ, નદીકિનારે, અમદાવાદ-૩૮૦૦૦૯

સચ્ચિદાનંદ સન્માન

ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ દ્વારા સચ્ચિદાનંદ સમાજસેવા ટ્રસ્ટ, દંતાલી તરફથી મળેલ દાનમાંથી પ્રતિવર્ષ મૂલ્યવાન અને સત્ત્વશીલ સાહિત્ય પ્રદાન કરનાર સાહિત્યકારોને સન્માનવામાં આવે છે. તા. ૧૯-૨-૨૦૧૨નાં રોજ શ્રી ભગવતીકુમાર શર્માની અધ્યક્ષતામાં સાહિત્યસંગમ, સુરતમાં અનુક્રમે ત્રણ વિદ્વાનો શ્રી કાન્તિભાઈ શાહ (૨૦૦૭), શ્રી નરોત્તમ પલાણ (૨૦૦૮), શ્રી રતિલાલ 'અનિલ' (૨૦૦૯)ને 'સચ્ચિદાનંદ સન્માન' અર્પણ સમારંભ યોજાય ગયો. કાર્યક્રમનું પ્રાસંગિક ઉદ્બોધન શ્રી રઘુવીર ચૌધરીએ કર્યું હતું. શ્રી પ્રફુલ્લ રાવલે ઉપસ્થિત સૌનો આભાર માન્યો હતો તથા સમગ્ર કાર્યક્રમનું સંચાલન શ્રી જનક નાયકે કર્યું હતું.

ગુ.સા.પ. તથા લેખિની, મુંબઈના સહયોગથી

એની સરૈયા લે. પ્રો. નિ. અંતર્ગત બહેનો માટે અનુવાદની કાર્યશિબિર

ભાગ લેવા ઇચ્છતાં બહેનો માટે જરૂરી માહિતી

૧. તા. ૧-૫-૧૨ તથા ૨-૫-૧૨, સવારે ૧૧થી સાંજે ૫.૩૦, સ્થળ સેમિનાર મીઠીબાઈ કૉલેજ, મુંબઈ.

૨. રજિસ્ટ્રેશન ફી રૂ. ૧૦૦૦ તા. ૨૫ એપ્રિલ સુધીમાં.

૩. બહારગામથી આવનાર બહેનોએ આવવા-જવાની તથા રહેવાની વ્યવસ્થા પોતાની રીતે કરવાની રહેશે.

૪. ગુજરાતી, અંગ્રેજી તથા હિન્દી ભાષાનું જ્ઞાન ઇચ્છનીય છે.

૫. અનુભવી વ્યક્તિઓ દ્વારા યોગ્ય માર્ગદર્શન આપવામાં આવશે.

૬. કાર્યશિબિરના અંતે પ્રમાણપત્ર આપવામાં આવશે.

ગુજરાત યુનિવર્સિટી માન્ય પત્રકારત્વ અને અનુવાદના અભ્યાસક્રમ

ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ સંચાલિત ક. લા. સ્વાધ્યાયમંદિર દ્વારા ગુજરાત યુનિવર્સિટી માન્ય છ-માસિક પત્રકારત્વ અને અનુવાદના પ્રમાણપત્ર અભ્યાસક્રમના વર્ગોનું સત્ર ૧૫ જૂન, ૨૦૧૨થી શરૂ થશે. અભ્યાસક્રમમાં જોડાવા ઇચ્છતા વિદ્યાર્થીઓએ તાત્કાલિક સંપર્ક કરવો. વહેલા તે પહેલાના ધોરણે પ્રવેશ અપાશે. વર્ગો સોમથી ગુરુ સાંજના સમયે લેવાશે.

પ્રવેશ માટેની યોગ્યતા : કોઈ પણ વિદ્યાશાખામાં સ્નાતક (બી.એ.) સંપર્કસૂત્ર કાર્યાલય : (૦૭૯) ૨૬૫૮૭૯૪૭ શ્રી ચન્દ્રકાન્ત ભાવસાર (મો.) ૯૫૩૭૬૭૧૦૭૩. ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ, ટાઇમ્સની પાછળ, નદીકિનારે, આશ્રમ રોડ, અમદાવાદ પો. બો. નં. ૪૦૬૦

‘પરબ’ની માલિકી તથા બીજી માહિતી અંગે નિવેદન (ફોર્મ નં. ૪)

૧. પ્રસિદ્ધિ સ્થાન : અમદાવાદ
૨. પ્રસિદ્ધિ ગાળો : માસિક
૩. પ્રકાશક-મુદ્રક : પ્રફુલ્લ રાવલ (ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ વતી)
રાષ્ટ્રીયતા : ભારતીય
સરનામું : ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ, ગોવર્ધન ભવન,
આશ્રમમાર્ગ, અમદાવાદ-૩૮૦૦૦૯
૪. તંત્રી : યોગેશ જોષી
રાષ્ટ્રીયતા : ભારતીય
સરનામું : ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ, ગોવર્ધન ભવન,
આશ્રમ માર્ગ, અમદાવાદ-૩૮૦૦૦૯
૫. માલિકી ધરાવનાર : (૧) શ્રી પ્રફુલ્લ અનુભાઈ (૨) શ્રી શ્રેણિકભાઈ
કુલ થાપણના એક કસ્તુરભાઈ (૩) શ્રી બળવંત પારેખ
ટકાથી વધારે (૪) વિનોદ ભટ્ટ (૫) શ્રી રઘુવીર ચૌધરી
રોકનાર ભાગીદાર શેર (૬) શ્રી નિરંજન ભગત
ધરાવનાર ટ્રસ્ટીઓનાં નામ-સરનામું